

SZOLNOK-DOBOKA.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDÁSZATI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP
SZOLNOK-DOBOKAMEGYE ÉS A MEGYEI GAZDASAGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉGI IRODA: Széchenyi-utca, csizmadiaszin alatt. Névtelenül beküldött és bérmentetlen levelek nem fogadtatnak el.	NYILTTÉRI CZIKKEK garmondsora után 30 kr. fizetendő.	MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAPON.	HIRDETÉSI DÍJAK: egy 30 négyszög cm. tért elfoglaló egyszeri hirdetés díja 50 kr. Bélyegilleték minden beíratásnál 30 kr.	ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 6 frt — kr. Félévre 3 " — " Évnegyedre 1 " 50 " Községeknek egész évre előrefizetve 5 frt.
--	---	--	--	--

A szamosvölgyi-vasut-társaság II. rendes közgyűlése.

Deés, 1881. június 26.

(Véga.)

A vállalat pénzügyi helyzetére vonatkozva — mondja a jelentés: —

Társaságunk alapvagyonának egy részé azon szerződések képezték, melyek bizonyos természetbeni szolgáltatmányok, továbbá olyanok, melyek a társaság törzsrészcvényeseinek az aláírt tőke összeg 4 év alatti részletekben történhető befizetését engedélyezték.

Az elsőbbségek eladása következtében társaságunk alapvagyonának egy további része ugyan értékesítve lett, a készpénz fizetési kötelezettség még is oly feltételhez kötöttet, midőn vállalatunk alépitményének bizonyos mérvbeni előhaladása már eredményeztetett. A magas kormány pedig az építési engedélyt ahhoz kötötte, hogy ezt megelőzőleg társaságunk 30,000 frt építési biztosítékot a kir. állampénztárba beszoigáltasson.

A törzsrészcvények birtokosai, kik készpénz befizetendő tőkékkel mintegy 18500 frtot képviselnek, azon jogokat, hogy aláírt tőkék befizetését kisebb részletekben teljesithessék — nagyon csekély kivétellel — igénybe vették, a községek — mint a törzsrészcvények tetemes részének birtokosai — befizetéseiket csak is felsőbb helyről nyert engedélyezés után, mi szintén hosszabb időt igényelt, eszközölhatték.

Az építkezés folyama alatt befolyt csekély készpénz befizetésekbl az alapítási költség, nyomjelzés és tervezés költségére, ingóságok, butorok, a központ berendezése, méraöki műszerek és műszaki eszközök beszerzésére mintegy 11000 frt azonnal igénybe vétetett, így tehát az építési anyagok beszerzésére és dologi munkásokra rendelkezésünkre maradt összeg igen csekély összegre reducálódott.

Ezen nehezségekkel szemben igazgatóságunknak fő feladatát képezte tehát a vasut-építés meg-

akadályoztatásának kikerülése szempontjából, oly intézkedések foganatosítása, melyek folytán az építés folytathatására szükséges nagyobb összegű pénzek beszerzése biztosittatik. Öszintén mondhatjuk, hogy ezen feladat sikeres megoldása nehéz volt.

Miként a tisztelt közgyűlés előtt tudva van a vállalat alapszabályszerű 1.000,000 frt alap-tőkéje fele részben törzs, fele részben elsőbbségi részvényekben lett kibocsátható, az engedély okmány 18. §-ának értelmében, azonban ezen határok közt az elsőbbségi részvénytőkének nagysága az elhelyezhető törzsrészcvények összegétől tétetett függővé. Miután pedig összesen 1042 drb törzsrészcvény lett tényleg elhelyezve, törzsrészcvényeink érdekét tartva szemelőtt a kibocsátható 1000 drb elsőbbségből 42 darabot visszatartottunk és az elsőbbségi részvénytőkét 958 darabban egyenlően 479,000 frrtal állapítottuk meg. Ezen intézkedésünk nem csak azt eredményezte, hogy ezen reductió következtében a törzsrészcvények kisorsolása a törlesztési tervezettől eltérőleg hamarább fog bekövetkezni, de nyújtotta pénzügyi állapotunknak azon előnyt, hogy a 42 drb törzsrészcvény és 42 darab elsőbbség között ez időben elarusitható árfolyam különbözet folytán 8400 frrtal készpénz állományunkat gyarapította.

Visszaplantva vasut-vonalunk összes építkezési költségeiről előterjesztett kimutatásunkra, úgy találjuk, hogy az építkezés összes költsége 812,553.36 bj. frrtot fognak kitenni, s miután ezen költség kiadással szemben a rendelkezésünkre álló tőke:

törzs és elsőbbségek után befolyó készpénz =	697.200 bj. frrtot,
a tárczánkban levő elsőbbségeink értéke =	187.500 bj. frrtot.
s így összesen =	884.700 bj. frrtot.

tesznek ki, kitűnik, hogy az előírányzati föösze-gen felül 84,700 bft vagyis a kimutatott összkölt-

ségen felül 72,146.65 bj frrt többlet felett rendelkezünk.

A jelentés befejezőleg fölhozza a különböző akadályokat, és megnevezi azon ellemi csapásokat, melyekkel megküzdött, s mindezek daczára az elébe kitűzött czélt, a vasut kiépítését, melynek létesithetését oly sokan kétségbe vonták elérte, feladatának megfelelt és rövid a időn forgalomnak átadandó vállalat megyénk felvirágzására, boldogítására fokozatos mérvben és sikerrel fog befolyjni.

A jelentés helyeslő éljenzésekkel fogadtatik és Goposa Joachim indítványára az igazgatóság-nak lelkiismeretes és tevékeny munkálkodásáért köszönet és elismerés szavaztatik.

Róth Pál, Svaiczter Sándor és Voith Gergelyből álló felügyelő bizottság jelenti, hogy úgy a társaság könyveit, mint annak alapvagyonát képező törzs és elsőbbségi részvények egymáshoz való arányát megvizsgálták és mindent teljesen rendben találtak. Elhelyezve lett 1042 drb. törzsrészcvény és 958 drb. elsőbbségi részvény összesen 1,000,000 frt, névszerint való értékben, a társaság által 375 drb részvény visszaváltatott és 583 drb magánosoknál van helyezve. A bizottság úgy az igazgatóságnak, mint a társaság alapítójának br, Bánffy Dezső ur ő méltóságának, elismeres kifejezése mellett a fölmentvényt megadatni kéri.

Ezután szavazás utján igazgatóknak: gr. Kornis Viktor és Fejérváry Károly választatik meg, rajtuk kívül Voith Jánosra is esett több szavazat; felügyelő bizottsági tagokul pedig, ugyan-csak szavazó czédulákkal egyhangulag: Róth Pál és Voith Gergely, póttagul: Nyegrutz Kristóf választatik.

Még megemlitendő, hogy az igazgatóság tagjai minden díj nélkül végezték a vasut körül bokros teendőiket, sőt többen közülök, még magán hitelöket is felhasználni engedték a vállalat javára, mely az okból szükségeltetett, mivel a részlet fizetések mellett eladott részvények után esedékes

A „SZOLNOK-DOBOKA” tárczája.

Óda egy pipéhez.

(Éneklí Don Gunárosz a kereszturi határon.)

Hányszor borongott bús lelkem feléd
Te nyájas mosolygó kis pipe!
Bár téged űző vágyaim felét
A sors elűzte poklok mélyibe.
Mért nem lehetsz te életem fele?
(Rokont rokonfaj birhatván csupán . . .)
Engem a sors mért lúddá nem tevé?
Mért vagy pipe s nem tündér báju lány?

De én megnyugszom, nem panaszkodom
Tűrök mint egy nájfundlandi kutya,
Téged dicsérve rozszant lantomon —
(A költők szárnyas lova megruga.)
Téged dicsérni ráér e kebel,
Mert a kritikus nem csiphet fülön, —
S mit titkon óva rejt a hópehely:
Szép czomjaid magasra becsülöm.

Szerettelek — s szerettek mostan is,
Bár nemsokára lúddá lesz magad;

Hangod nem lesz oly csábító hamis,
Puha ajkod, ha majd csörré dagad.
Majd akkor nem pipiskélsz annyiszor,
Mint mostanában sok művelt leány,
A kiknek ajkuk annyi szót kiszor
Csak lelkökben van óriási hiány.

Oh hány pipe — ki már lúddá leve —
Irigységet nem költe benned fel,
Májok dagasztván tengeri szeme
Betelten a kotlás reményivel!
Igy mostanába sok művelt leány,
Kit vállán a nagykorúság terhe nyom:
Hányszor nem kapkod fejkötő után,
Futván e kis szócskáért: asszonyom!

Lásd óh pipe! hogy sorsod osztva van,
Panaszra nincs mért nyissad ajkodat;
Miért te küzdesz: küzdenek sokan,
Elérni azt, mit sorsuk megtagad.
S ha mondják is üresnek kis fejed:
Nincs mért a falba verned e miatt;
Hány ember hordoz még üresb fejet
S mégis övék a zsirosabb falat!

Ha példa kell: példa vagyok magam,
Ki vers írásra adtam fejemet.
A költőnek mily sok szép tárgya van,

S foglalkozom mégis csupán veled.
Ah mily üres! e szó fülembé cseng,
Ki hangomat eképpen hallatám
Megátkoz az, ki férj után eseng,
Sarokba dobja versem sok leány.

Hadd dobja! én is mint te szép pipém
A sors rögébe meg nem ütközöm,
Mért változtasson megrögzött hitén
A kit Minerva hordoz üstökén.
Szép álmokért vén keblem nem liheg,
Mert böles vagyok, kit szó meg nem sebez;
Ha majdan ajkod annyit nem piheg:
Te is idővel böles: vén lúd leszesz.*)

*) E vers nem köpenyeg, hogy valaki magára vegye s különben is nem az utóbbi idők szüleménye.

D. G.

Merénylet Garfield ellen.

Az egyesült államok elnöke ellen a vasut női-várotermében követte el Guiteau a merényletet. Az elnök fürdőhelyre akart utazni nejéhez, onnan pedig megakarta látogatni barátait. Az elnök épen az államtitkárral beszélgetett, mikor Guiteau revolverével kétszer rálőtt. A váróteremben mintegy ötven nő is jelen volt. A gyilkos

összegek csak a kijelölt időközök alatt lévén törlesztendő, az építkezés érdeke azon összegeknek hitel ujjáni beszerzését igényelte.

A tárgysorozat kimerítése után elnök az ülést bezárja és a gyűlés az elnök lelkes megéljenzésével oszlik el.

A deési tanodák közvizsgáiról.

A követválasztási élénk mozgalmak közepette folyának le a városunk kebelében virágzó különböző tanodák közvizsgái s most már a lezajlott politikai mozgalmak után a nyugadt kedély bigadságával nem lesz fölösleges iskoláink lejárt évére bár általánosságban visszatekinteni.

Es ennek sorrendjét kezdjük a helybeli polgári iskola bemutatásával. Mig ebben a fiuk magán szigorló vizsgái folytak, ezeknek közepette folyt le június 15. a leány növendékek nyilvános vizsgája, melynek négy osztályában negyven növendék nyert oktatást Jakab Juliska, Bátki Mária k. a. és Sára Elek vezetése alatt, a tantárgyakból vizsga eredményéből fölismerhető volt a növendékeknek az elemi oktatásbani hiánya, s a női kézi munka eredménye sem volt egy év munkakörének megfelelő sem, szám és sem minőségben. A fiu osztályban nyolczvennégy növendék volt, s ha meggondoljuk, hogy a növendékek nagyrésze a magántantárgyként tanított latinnyelvre jelentkezett, még mindazon nézetünket kell főtartanunk, hogy vidékünk serdülő fiai a gymnasialis irány felé hajolva, inkább az ugynevezett tudományos pályán keresik jövődjüket, hogysen a realis életben. Különb Szabó Ferencz igazgató-tanár mellett Bakos Kálmán, Gálfi Ignác, Kádár József, Kovács Imre, Boga Imre, Reisig Adolf, Zajos Kálmán ernyedetlen szorgalommal fáradoztak, melyet a jun. 24-én tartott zárvizsga eredménye is igazolt. Az iskolai év bezárását, mely jutalomosztással is egybe vala kötve, megelőzte az Incze Ferencz által vezetett tornászati-bani nyílt helyen nagy és diszes közönség előtt bemutatott sikerült gyakorlat.

Deés városa, a mellett, hogy a felekezeti iskolákat is segélyzi két községi iskolát tart fen. A város felső részében huszonegy fiu és tiz leány növendéket szép eredményyel részesített Nagy Kálmán rendes tanító az oktatás elemeiben, írás ének gyakorlatokkal, mind oly gyermekek, kik ha ezen vegyes népiskola nem lenne alapítva, aligha részesültek volna tanításban. Az ugynevezett alsó-kodori utcában a községi leányiskola, melyben Bárány Teréz k. a. az elemi tantárgyak tanításában dicséretesen fáradozva, de az ének tanítás kimaradása hátrányára van a növendék leánykák kedély kifejtésének, azonban e hiányon segíteni az iskolaszék teendője lévén e tekintetben is reméljük a legjobbat, melynek figyelmét

legyen szabad itt felhívunk az iskolaképes gyermekeknek azon nagy számára, kik a nevelési törvények ellenére semmi oktatásban nem részesülnek, de ezen figyelmeztetés talán még inkább szól városunk t. előljáróságához.

A rom. cath. egyház község elemi tanodájában, melyben zárdafőnök Kozma Döme igazgatása alatt a fiu-iskola négy osztályában Márton Gellért, Márk Imre sikeresen fáradoztak, midőn a harminczhat leánynövendéket Hussek Florián oktatá, a női munkában eredmény dusan Esztégár Károlina adván utasítást, a tanév bezárása jutalomosztás után hálaadó isteni-tisztelettel lett bezárva.

A helvéthitű egyház község elemi fiu tanodája négy osztályában kétszáznyolcz növendék nyert oktatást Szentesi Áron, Budai Elek, Debreczeni István és Incze Ferencz a népoktatás dicséretesen ismert bajnokaitól, megjegyezvén, hogy ezen nagyszámu növendékek szép számát vidékiek s másfelekezetűek is képezik. Ősi alapítványok s több tanügy barátok áldozatkészségéből több nemű és számos jutalomosztás tette ünneppé a tanodai év bezárását.

Ugyanezen egyház község négy osztályu elemi leány-iskolájának közvizsgáját érdekessé tévé az: hogy az ujonnan berendezett harmadik tanerő s az erre megválasztott Turbucz Mari k. a. ez uttal adott első közvizsgája fényesen igazolta az egyház várakozását, mind a tantárgyak előadása, mind pedig tapintatos modora által. — Ezen tanoda Nagy Benedek buzgó fáradaalma következtében százan felül számít, nemcsak a hitfelekezethez tartozó növendékeket, kiket a női munkákban igen sikeresen oktat már több éven Balog Amália k. a. A szépen sikerült közvizsga végével hangsúlyozva lett, hogy az egyház újból egy áldozatot hozza a nevelés ügyének ez ujjabb tanítónői állomás felállításával, s ez által lehetővé kívánta tenni, a felsőbb leányiskolabani oktatás sikerét. A leánynövendékek a kellő elemi tanításban részesülvén képesítve lesznek a felsőbb polgári iskola sikeres látogatására.

HAZAI HIREK.

Csáki-Gorbó, 1881. július 6.

Rendkívüli eset történt Paptelke község határában. A községtől észak-nyugoti irányban felső Bureán nevű magas hegy június 27-én reggel kettéhasadt. A támadt nyílás — szem mértékre — 30—40 méter széles, 25—30 méter mély s 400—500 méter hosszú lehet. A hasadék szélesebb része kifli alakú, s a községtől nincs messzebb egy kilométernél. Szakértői vizsgálat deríthetné ki e borzasztóan nagyszerű esemény okát. Ama

publikánus párt extravagáns töredékeihez tartozik, s kit az tett örültté, hogy Garfieldtől a merseillei konzuli állást kérte, de nem kapta meg. Elhatározta, hogy személyes boszut áll azon az emberen, kitől a hivatalosztogatás függ. Tette szomorú kifolyása azon hallatlan politikai corruptionnak, mely a hivatalokat a győző párt zsákmányának tekinti.

A lövés után, mit Guiteau rejtekhelyből intézett rá, Garfield összerogyott, halálsápadtság futá el arcát, s azonnal a Fehér Házba vitték. Garfield állapota iránt nemcsak Amerikában, hanem Európában is fölőtte nagy az érdeklődés, az egész művelt világ aggódik azon tüneményeszerű ember életéért, a ki a legalacsonyabb sorsból a világ legelső köztársaságának elnökévé küzdötte fel magát.

Garfield állapota táviratok szerint örvendően javul, s orvosa a legnagyobb reményt táplálja, hogy felgyógyul.

Kinek életéből közöljük a következőket:

Garfield János Ábrahám 1881. május 4-én foglalta el az amerikai Egyesült-Államok elnöki székét, 1831. november 19-én született Ohio államban s a legalacsonyabb sorsból saját erején küzdötte föl magát a legmagasabb polczra, a mi hazájában elérhető. Kezdetben fuvaros volt, majd hajóvontató, mely foklalkozás mellett vaaszorga-

körülmény folytán azonban, mely szerént a falu szélén lévő házak némelyike megrázkodott, sőt egy párnak földje és falai megrepedeztek, gyanítani lehet, hogy a leirt hegynyílást földrengés okozta. — Ezt igazolja több paptelki lakos azon állítása is, hogy a nyílás történetkor nagy, tompa moraj hangzott, melyet több kilométer távolságra is lehetett hallani. — Kétszer is megszemléltem e szédítő nyílást és megrongált környékét, s láttam hogy a hegyhasadékon alóli rész, mely a falu felé terjed, össze-vissza van repedezve sőt kalauzom felfedezte egy helyen azt is, hogy egy paptelki ember szántóföldje s a rajta levő vaczkorfa helyet változtatott s 10—12 méterrel lejjebb vonult. Különös, hogy a vaczkorfa épen és egyenesen áll változtatott helyzetében is. Cs. Gorbórol s Paptelkéről számosan járnak ki e hegyhasadék megnézésére. A paptelkiekben rémület állott elő, hogy a hegytovábbi csuszamlásával községüknek egy részét eltemeti.

Ha egy szakértő tudós e vidékre fáradna, készséggel kalauzolnám a nevezetessé vált helyre, melynek tudományos megvizsgálása nem volna háládatlan fáradság.

Makfalvi.

Nyílt számadás és nyugtázás.

Pánczélcseh, 1881. július 4.

A pánczélcsehi műkedvelői társulat által f. évi június hó 23-án az ev. ref. templomban felállítandó orgona-alap javára rendezett, tánczvigalommal egybekötött jótékonycélu szini előadás eredménye:

A) Bevétel =	127 frt 60. kr.
B) Kiadás =	40 frt 31 kr.

Tiszta jövedelem = 87 frt 29 kr.

A jelzett jótékonycélra felűfizettek: Bodor Károly egyházi főgondnok 10 frt, Jakab István 4 frt, Horváth Gábor 3 frt, Mike Lajos 2 frt, Horváth Ferencz 1 frt, Rápolti Sámuel 1 frt, Szénási Károly 1 frt, Szénási Gábor 2 frt, Szilágyi István 1 frt, Veress György 1 frt, Rápolti József 1 frt, Srom János 1 frt, Józsa Albert 1 frt, Filep István 4 frt, Rápolti Sándor 1 frt, Szijgyártó János 1 frt 50 kr., Rápolti István 1 frt, Gagyai Dániel 1 frt, Özv. Szilágyi Eszter 1 frt. Rácz István 1 frt, Szilágyi István 1 frt, Nagy Sándor 1 frt, Szép István 2 frt, Kelemen Mihály 1 frt, En is adtam 20 krt, Gogomán Antal 2 frt, Barabás Dénes kjegyző 1 frt, Osztian Antal 1 ft, Török József catasteri becsőbiztos 1 frt, Hunyadi Károly 40 kr. Hencz Sándor 20 kr. Sáhin Izsák helyb. birtokos 3 frt, Baranyai Ferencz 1 frt, Ocsvai Polixéna önga 1 frt, Jakoby Jakab 1 frt, br. Vesselényi Ferenczné ő nagysága 3 frt, egy társas estélyen gyűlt 5 frt, br. Bánffy Dániel, ő

mindkét lövése talált, az egyik golyó a jobb karba, a másik pedig a jobb csipő felett a tizedik és tizenegyedik borda közt a vesékbe hatolt. Garfieldet azonnal a Fehér Házba szállították, a gyilkost elfogták, s börtöne elé két század katonát állítottak.

A gyilkos Charles Jules Guiteau, canadai származásu francia, gyenge testalkatu, jó közép magasságu negyven éves ember. Chicagoban mindenki ismerte mint vándor-felolvasót, predikáló-és hivatalhajhászt. Washingtonban eleinte nem tudták, hogy örülttel, vagy pedig összesküvés közegével van-e dolguk. Többen, különösen kik a merénylet után beszéltek vele, azt állították, hogy ép elméjű, ezt bizonyítja azon körülmény is, hogy egy bérkocsit rendelt egy bizonyos helyre, hogy őt onnan, ha a vasutról visszatér, lehető gyorsan vigye a temető felé. Hír szerint Guiteau ugy is nyilatkozott, hogy az elnök ellen elhatározott szándéka volt merényletet intézni s a gyilkosságot Long-Branchban akarta végrehajtani, de Garfieldné szenvedő állapota oly hatalmas befolyást gyakorolt rá, hogy visszatért anélkül, hogy tervét végrehajtotta volna. Azt is beszélik Washingtonban, hogy Guiteaának büntársai vannak, kiknek személyleírása a rendőrség kezei közt van.

De másrésről határozottan állítják, hogy Guiteau örült. Hőbortos, hírhedt ember, ki a re-

lommal és törhetlen erélylyel folytatta a tanulást s sajátította el a műveltség feltételeit. 1857-ben kezdett résztvenni a politikai mozgalmakban.

A polgárháboru alatt ezredesi rangot viselt, azonban a ericamaguai csatában oly vitézül viselte magát, hogy tábornoki rangot nyert.

Szülföldje 1862. óta egymásután 9-er küldte a kongresszusba képviselőnek, hol mint tiszta fejű ember, gyakorlott szónokot és kitűnő nemzetgazdát ismerték.

Garfield 1867-ben nagyobb utazást tett Európában is. Az elnökválasztás alkalmával Garfield a republikánus párt jelöltje volt; nevét azonban azelőtt még nem igen ismerte az egész Unio közönsége.

Grant a demokraták jelöltje, már két izben volt elnök; s most a republikánusok nagyon el-leneztek megválasztását, mivel nem akarták az elnöki tisztelet stabilissá tenni s ez által illuzoriussá az elnökválasztást és magát a köztársasági államformát is. Garfield nyugodt, mérsékelt föllépésével magára vonta a gyűlés figyelmét és rokonszenvét.

A szavazás alkalmával, tavaly november elején Garfield tulnyomó többséggel meg is választott a demokraták jelöltje Hancock tábornok ellen, s folyó év május havában elfoglalta elnöki székét.

excellentiaja 2 frt, Jeney Árpád főmérnök 5 frt, Kocsis Lajos 40 kr. Jakabházi Dániel 1 frt, Válya Ferencz szolgabíró 2 frt, Válya Ferenczné önga 3 frt, Vass Imre szolgabíró 1 frt, Pap Teodor 80 kr, Jakoby Eszti k. a. 2 frt.

Fogadják a t. adakozók és felülfizetők ev. ref. egyházuuk nevében hálás köszönetemet.

Miklósi József,
ev. ref. pap.

VEGYESEK.

-- Olvasóinkat, kik előfizetési pénzzel vannak határlékban, tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat kiegyenlíteni sziveskedjenek.

— Megyénk bizottsága folyó hó hó 11-én tartandó rendkívüli közgyűlésének tárgysorozatát mult számunk hozta.

— A Közigazgatási bizottság folyó hó 8-án tartott gyűléséről lapunk jövő száma hoz tudósítást.

— Szolnok-Dobokamegye alispánja a Deés városi polgármesteri állomás betöltésére választás idejéül f. év július hó 15-ik napjának d. e. 10 óráját tűzte ki. A fennírt intézkedés következtében több képviselőtestületi tagok össze gyűlvén, a megüritült polgármesteri állomás betöltésére Róth Pál ur jelölése végett, elhatározottat, hogy egy hat tagu bizottság dr. Gajzágó László ur vezetésével, hogy Deés várossa polgármesteri hivatalának elvállalására kérje föl. Dr. Gajzágó L. ur meleg szavakkal s hathatos érelemmel nyilvánította a jelenlevők nevében, ugy szintén biztos tudomása lévén, valamint az alsobb ugy a felsőbb körök azon általános kívánságokról, hogy Deés várossa polgármesteri hivatalát ismét t. Róth Pál foglalja el; — ezért jöttek most oly számosan hozzá, hogy tölle személyesen hallhassák a közkívánságnak megfelelő nyilatkozatát. Erre Telegdi Róth Pál meghatva mondotta, hogyha a nyilvánított közkívánsat ismét személye által kívánua az állást betölteni, ezen bizalomnak és megtiszteltetésnek meghajolva, megválasztása esetében Deés várossa polgármesteri hivatalát ismét elvállalja. — Ezen nyilatkozatot a jelenlevők örömmel s lelkesült éljenzéssel fogadták.

— A pénzügyminiszter rendeletet bocsátott ki, hogy azok, kik már folyó évben első felévi vadászejegyeket bírnak, ha meghosszabbításukért folyamodnak, a bélyegilleték alól felmentetnek. 50 kr. bélyegilletéket csak azok fizetnek, kik a f. évben először folyamodnak vadászejegyért.

— Rippel Vincze Lajos a megyei gazdasági egylet rendes tagja lett.

— Cs.-Gorbón e hó elején bűvészeti mutatványokkal szorakoztatta a közönséget Domány József magyar bűvész, kinek productióit érdemes megnézni.

— A népszerű orvosi tanácsadó 16-ik füzeté Mehner Vilmos izléses kiadásában megjelent s ezzel az első kötet be van fejezve. A közegészségügynek megbecsülhetetlen szolgálatot tett a kiadó e mű közreboesátása által. Ha meggondoljuk, hogy a mindennapi életben mi mindenféle testi bajoknak vagyunk kitéve s mennyire legfőbb érdeke minden embernek saját egészsége felett örködni, ugy bátran kimondhatjuk, hogy e könyvnek egy háznál sem szabad hiányozni. Az első kötet ára 5 frt. A haladéktalanul megjelenő második kötet füzetéit 30 kr-ával kaphatni.

— A magyar-francia szakácskönyvből megjelent a 9. és 10-ik füzet. A mű, mely összesen 24 füzetre fog terjedni, a gazdaszonyok által rég érzett hézagot tölt be, miután eddig nem volt könyv, mely a Francia szakács-művészet felfedezéseit a magyar konyha titkaival együtt kimerítően tárgyalná. Egy-egy füzet ára 30 kr.

— A föld és népei című nagy feltűnést keltett munkából előttünk fekszik a legutóbb megjelent négy füzet 42—46-ig ezzel egyszersmind be van fejezve a második kötet, mely 84 iven Afrikát, Azsiát és Ausztráliát ismerteti. Az ismerkedvelőkre, általán minden művelt emberre

szerfőlött érdekes Saharának, a Nilus országainak s Afrika déli és keleti, eddig csak kevesek által ismert része. Sajtó alatt van s mára legközelebbi napokban megjelen a harmadik kötet első füzeté is. E kötet kizárólag Európával fog foglalkozni. Magyarország különös tekintettel és kimerítően lesz ismertette, számtalan, művészi kivitelű eredeti kép által kísérve. Az áldozatkész kiadót, Mehner Vilmos urat valóban elismerés illeti meg, hogy e becses művet mindenki által s jutányosan megszerezhetővé tette. Az eddig megjelent két kötet ára az I. kötet diszkötésben 7 frt 50 kr., A második 6 frt 50 kr. A harmadik kötet (u. m. az I. és II. kötet is) megrendelhető füzetenkint 30 krajczárjával.

— Debreczenben jelenik meg a „Magyar Alföld. Hetilap az ipar és kereskedelem köréből. Előfizetési ár : egész évre 6 frt. Ajánljuk iparosaink pártolásába.

— A választások eredménye. A belügy miniszterium hivatalos kimutatása szerint 412 választókerület lévén. A választás ekképen oszlik meg: 230 képviselő tartozik a szabadelvűpárthoz 88 a függetlenségi párthoz, 62 az egyesült ellenzékhez, 15 a nemzetiségiekhez, 13 a pártonkívüliekhez, 5 kerületben pótválasztás lesz. A szabadelvű párt többsége 52.

— Szilágymegye közönsége a megye területén alakítandó gazdasági-egylet érdekében bizottságot küldött ki az egylet alapszabályának kidolgozására. Ezen alapszabály elkészült.

— Velenczében hétfőn este nagy tüntetés volt Franciaország ellen: a francia boltzégeket leszaggatták s „Le a Franciákkal!” kiáltással vonultak a francia konzulágéle; a zavargás egész éjjel tartott. — A török kormány loyálisan hajtja végre a görög határkérdésben kötött szerződést. A porta egyébiránt ujra nagy pénzzavarral küzd.

— Belgiumban élénk mozgalom indult meg az általános szavazatzog érdekében s Brüsszelben szerdán nagy népgyűlés volt, mely kimondotta, hogy választó legyen minden belga, ki irni-olvasni tud. — Prágában a cseh tanulók kihágásai komoly zavargassá fajultak. Az egyetem német hallgatói ünnepeltek. A cseh tanulók dorongokkal, székekkel rontottak reájok, palackokat, nagyköveket dobáltak feléjük s csakhamar számos német tanuló súlyosan megsebesülve, eszméletlenül hevert a földön. Nem csoda, ha a németiség most még inkább elkeseredik a lajthántuli cseh aera ellen; az a fegyver, melyhez a cseh intelligens ifjuság nyult, valóban szégyenletes. — Belgrádon a függetlenné nyilvánítás évnapiján, nagy fogadás volt a feledelmi palotában. — A Jezsuita rendet Nicaragua középamerikai államból kiűzték. — A szultányilkosok pöre Konstantinápolyban szerdán a vádlottak elítéltetésével ért véget s az ítélet részint halálra, részint súlyos börtönre szól.

— Nagyvárad határában nagy felhőszakadás volt, mely a szőlőhegyekben jelentékeny kárt tett. A városban az ár elöntötte az utcákat; az alacsonyabb házak ablakján betódult a víz. — A szivar tözsdé a választások alkalmával 93,000 db. másfél krajczáros szivart szolgáltatott Ugocea megye kerületeibe.

— Egy cári ukáz szerint Oroszországban a kivégzések jövőre nem fognak nyilvános helyen történni. — Bukarestben tözsdét álitának fel, a képviselőház már elfogadta az erre vonatkozó tervet. — A hesseni nagyherczog rendeletet adott ki, hogy a hozzá intézett jelentésekben a hatóságok hagyják el a „legalázatosabb” s efféle kifejezéseket. — Mindhat pasa belevonását a szultán gyilkosok pörebe az angol sajtó egyhangulag kárhoztatja s még azt mondja, hogy nem azért ítélték el, mert bűnös, hanem kényelmetlenné vált a palota embereire nézve. — A lengyelek ujra reménykedni kezdenek s reményüket ahhoz fűzik, hogy Albedinski varsói főkormányzó, legközelebb bentazza Lengyelország egyes kerületeit; minthogy Albedinski mindig jóakarattal tanusított, azt hiszik, hogy legalább a kisebb bajokon visszaéléseken segíteni fog. — Ungban az adó-kivető bizottság előtt megjelent egy görög kath. tanító, a ki irni olvasni nem tud; mikor kérdezték, hogy hát mire tanítja a gyermekeket: azt mondá, hogy énekelni. — Fiumében az állami elemi iskolák gyors felvirágzásnak indulnak. A

magyar nyelv terjesztése érdekében megindított mozgalom a lefolyt vizsgálatok alkalmával is üdvösnek mutatkozott; mert látszott, hogy a gyermekek örömmel tanulják a nyelvet s a szülők meglepéssel hallgatták az ügyes feleleteket. — Beregmegyében Kerepec községben nagy felhőszakadás volt; a víztömeg behatolt Munkácsra s ott elöntötte az utcákat s 2 házat össze döntött. — Egy magyar írónak, ki nemrég Sándor bolgár fejedelemnél tisztelgett, a fejedelem egyebek közt azt mondá, hogy a szomszéd nemzetek közt a magyarok barátságára fektet legnagyobb súlyt. — Az elítélt szultányilkosokról elmondandó híreket jelentenek Konstantinápolyból. Az egyik szerint a szultán, engedve a nagykövetek sürgető tanácsának, megkegyelmez az elítélteknek s valamennyit élethossziglan száműzi. Egy másik távirat ellenben azt jelenti, hogy az elítélteket, a szultán két sógorának, Mahamud és Nuri pasáknak kivételével, ki is végezték a börtönben. — Mann angol ezredes időz a fővárosban, s egy térsulat nevében a végett alkudozik, hogy naponkint nagymennyiségű friss húst lehessen innen szállítani Londonba.

KÖZGAZDASZAT.

A gabona aratásánál előforduló hibákról.

A gabonafélék aratásánál legtöbbször előforduló hiba, hogy azokat túlérni hagyják; addig várnak az aratással, a míg a magvak megkeményednek, a míg a teljes érés beáll. Ez eljárásnak hátrányai: nagyobb gazdaságokban az aratással megkésnek, a gabona egy része nagyon is későn arattatik le, ezáltal a szemvesztéség jelentékeny nyé válik, mert a legszebb, legjobban megérett magvak kihullanak; a magvak lisztartalma csökken, ugy a minőségre, mint a mennyiségre való tekintettel; a szalmaszár értéke szintén csökken, a mi akkor jó tekintetbe, ha a szalmát fel akarjuk takarmányozni. A túlérte mag sok korpát és kevés szürkés színű lisztet ad, míg a sárga-éréskor kaszált legtöbb lisztet ad.

A legjobb időpont az aratás megkezdésére a sárgaérés és pedig azon időtől elkezdve, midőn a nedv a zöld szemben sűrű kását képez, az ujjak között viasz módjára nyomható szét, egész azon időig, a míg a magot körmön törni lehet. Különben az aratás megkezdésének meghatározására még a következő ismertető jelek szolgálnak.

Általános szabályként vehető mindenekelőtt, hogy a kalászosoknak — ha egészségesek — először a kalászuk kezd érni és csak azután a szalmájuk. Ha megfordítva, előbb a szár kezd érni alulról felfelé, akkor a mag csak hirtelen érett leend. Ha tehát azt tapasztaljuk, hogy a szalma alulról kezd érni, akkor mielőbb hozzá foghatunk az aratáshoz, mert a mag i yenkor a szalmából már nem kap semmit és az utóérés a kalangyákban, vagy az asztagban ép oly jól végbe megy, mintha a gabona lábán marad. Ha azonban a kalász eléggé megérett, akkor szintén nem kell késni az aratással, mert a szalma csak ugy megéri a kalangyákban, mintha az aratás csak a szalma megsárgulása után történhetik.

A buzánál és a zabnál a kellő érés biztos jeleiként szolgálnak az ondók és a szár a kalásztól néhány centimeterre lefelé. Ha ezen részek egyenletes szalmasárga színűek lettek, az ondók a megtapintáskor a zabnál keményeknek, a buzánál némileg szurósaknak mutatkoznak, akkor e gabonafélék elég érettek. A mag maga a hüvelyk és mutatóujj köze közé véve, kemény tapintatú legyen. A szár felső része az összecsavarásnál ne szolgáltatson nedvet. Ha a buza túlérte, a kalász lekonyul, az ondók szétnyílnak, a szár közvetlen a kalász alatt igen merevvé válik és a mag könnyen kihull. A vörös buza nem hull oly könnyen ki, mint a halavány színű; de mindenféle buza könnyen kipereg, ha túlérte lesz, féltéve, hogy a növények normálisan fejlődtek és jóminőségűek. Éretlen mag csak nehezen válik ki az ondók közül, még akkor is, midőn a magvak már egészen megkeményedtek. Azt lehetne gondolni, hogy midőn a kalász s szár egyformán sárga színűvé

lett, az egész növény se lehet egyéb, mint egészen megérett, ha azonban az érési időt bevárjuk, akkor a szalma egész a gyökérnyakig megérett már, a kalász lefelé konyult egészen és a magvak a legcsekélyebb szellőnél kiperegnek. Ugyanez mondható az árpáról is. A zab is könnyen letörik, midőn tulérett, ha a szél fu, vagy pedig a legszebb szemek kihullanak.

A korai aratásnak bizonyára sok az előnye, azért nagyon feltűnő, hogy a legtöbb helyen addig várnak az aratással, a míg a mag megkeményedik és egészen megért. Okul hozzák fel ezen eljárás mellett, hogy az éretlen magot igen nehéz kicsépelni, sok megmarad a szalma között. Ez teljességgel igaz, ezért nem is tanácsos a gabonát a megérés előtt behordani, de azért igenis lehet, sőt okszerű is a teljes érés beállta előtt learatni. A sárga éréskor learatott gabonát a kezesekben kell hagyni az utóérés végett. Ha így járunk el, akkor nem lesz nehéz a gabonát kicsépelni. Feltéve azonban, hogy a magvak egy része a kalászban marad, kérdés, vajjon mi jobb, ha az apró, ocsunak való magvak a kalászban maradnak, vagy ha a legnagyobb, legszebb magvak a tarlóra hullanak? —

A vetőmagnak szánt gabonát — a jobb gazdaságokban legalább — jobban meghagyják érni. Azonban azt se szabad addig lábán hagyni, a míg a legszebb szemek kihullanak. Az ily érett gabonát legjobb reggel és este, mikor harmatos, learatni, és pedig nem kaszával hanem sarlóval. A behordásnál az ily magnál ép oly elővigyázatnal kell járni, mint a repeze betakarításnál.

A kalászosok aratásánál arra is kell ügyelni, hogy a learatott gabona mielőbb kékébe köttessék és kalangyákba rakassék. Legzélszerűbb ezt még azon nap megtenni, a mely napon a gabona learattatott. A kóvéket annál vékonyabbakra kell venni, minél gyomosabb a gabona, vagy minél inkább van herével átnöve.

Az aratás idejének meghatározásánál az időjárásra tekintettel kell lenni, mert jó időjárásnál inkább lehet az aratást pár nappal előbb megkezdeni, míg kedvezőtlen időjárásnál későbbre halaszthatjuk, de soha oly későre, hogy a szemek kiperegjenek. A míg a gabona a lábán áll, sokkal kevesebbet szenved a rossz időjárástól, inkább eltűri a sok esőt, mint ha már levágtatott. A nedvesen learatott és kékébe kétözött gabona legkönnyebben romlik el.

Ha a tavaszi gabona egyenetlenül érik, akkor nem szabad addig várni, míg az összes mag megéri, hanem mint a magvak nagyobb része eléggé érett, az aratást meg kell kezdeni. Ha ily módon lekaszált gabonánál az egyik-másik mag veszendőbe megy is, de annál nagyobb lesz a szalma tápértéke,

Minden körülmény között hibás eljárás a még nedves gabonát asztagba rakni. A többé kevésbé nedves gabonát se az asztagban, se a csűrben, vagy esetleg a padlásokon nem lehet oly módon össze rakni, hogy el ne romolják. Ha pedig a nedvesség miatt romlásnak indul a gabona, jobb ha künn romlik el, mintha azt még össze is hordatjuk. — Különben a kalangyákba rakott gabona sokkal könnyebben szárad ki, a kalangyák szétrakása, esetleg felbontása által a száradást gyorsítani lehet, a miáltal a gabonának legalább egy részét meg lehet menteni.

HIVATALOS RÉSZ.

Szolnok-Dobokamegye közig. bizottsága.
Sz. 846.—1881.

Valamennyi szolgabírónak, 3 város tanács-
és valamennyi körjegyzőnek.

Jóllehet még a múlt 1878-ik évi november 8-án 2386 szám alatt hozott s a czimnek megküldött határozatunkkal elrendeltük volt, hogy azon alkalommal, midőn az elszegényedett, vagyon hátrahagyása nélkül elhalt, vagy a községből eltávozott adózó polgárok állami adója leírása iránt előterjesztés tétetik, mindannyiszor és egy-

idejűleg a képviselő testületnek abbeli határozata is előterjesztessék, ha vajjon és a törlésre felterjesztett állami adónak arányában a községi pótdó minő összegben volna szintén törlendő.

Daczára azonban ezen intézkedésünknek fordultak esetek elő, hogy a kir. adófelügyelő ur utján államadó leírások iránt előterjesztések tétetnek a nélkül, hogy egyuttal a leiratni kért adó után kirótt községi pótdónak hasonló módon való elengedése illetve leírása iránt a községi képviselő testület által hozott határozat csatoltatnék. Minélfogva ismételten meghagyjuk, hogy valahányszor a kir. adófelügyelő urhoz az elszegényedett, a községből vagyon hátrahagyása nélkül ismeretlen helyre távozott és vagyontalanul elhalt adózó polgároknál hátrálékban maradt és behajthatatlan állami adó leírása iránt javaslat tétetik, egyidejűleg és mindannyiszor a képviselő testületek előzetes határozatai alapján és melléklésével tegyenek az illető községi előjárások a törlésre javasolt állami adó után kirótt és netalán szintén behajthatatlaná vált községi pótdó összegek törlése illetve leírása iránt is előterjesztést. — Figyelmeztetjük végül czimet, hogy az évi zárszámadások beterjesztése alkalmával az ily községi rovatalsbeti törlések illetve leírások iránti közigazgatási bizottsági határozatok mindenkor csatolandók lesznek, mivel máskülönb a számadások rendén a községek által apadásba hozott községi pótdó összegek a megyei számvevőség részéről nehézményeltetni fognának s illetve a rovatalsok összegéből le nem üttetnek.

Szolnok-Dobokamegye közig. bizottságának
Deesen, 1881. június 15 én tartott üléséből.

Br. Bánffy Dezső,
főispán.

Felelős szerkesztő és kiadó: Kovács Samu.

H i r d e t é s e k.

A magyar-láposi járás szolgabírójától.

Szám 4235.—1881.

2—3

Hirdetmény.

Alólirt szolgabíróihivatal részéről ezen-
nel közhirre tétetik, miszerint a Magyar-Lápos
nagy község tulajdonát képező 3 havi ital-
mérési jog a folyó 1881. évi szeptember
30-án kezdődőleg 3 egymásután következő
évekre folyó évi július hó 20-ik napjának d.
e. 9 órájaker Magyar-Láposon a szolgabírói

irodán megtartandó nyilvános árverésen a
legtöbbit ígérőnek haszonbérbe fog adatni,
kikiáltási ár 480 frt, mely összegnek 10%
bánatpénzüll előlegesen az árverezési szán-
dekozók által leteendő.

Zárt ajánlatok az árverezésre kitűzött
óraig elfogadtatnak.

Az árverezési feltételek pedig alólirt-
nál a hivatalos órák alatt bármely napon
megtekinthetők.

Magyar-Láposon, 1881. június 26-án.

Vékony Ferencz,
szolgabíró.

Körjegyzői irnok kerestetik.

Alólírott egy fiatal embert, kinek jó ol-
vasható írása van és az adókezelésben jár-
tassággal bír, 120 frt évi fizetés és teljes
ellátás mellett irnokul azonnal felfogad.
Ormány, 1881. július 6-án.

(1—3)

Beres Ilyés,
körjegyző.

Sz. 4344.—1881.

Pályázati hirdetmény.

Mely szerént közhirre tétetik, hogy
A. Kosály, Alór, F. Kosály, F. Orbó és Guga
községekből csoportosított s 400 frt fizetés
és lakbér s iroda általánynyal javadalmazott
s ideiglenesen megürült körjegyzői állomásra
helyettesítés utján leendő betöltése mellett
pályázat nyittatik, — felhivatnak mindazok,
kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy
az 1871. évi XVIII. t.-cz értelmében fel-
szerelt folyamodványokat f. hó 14-ig hoz-
zám beadni annál inkább elne mulasztásak,
mivel a később érkezett folyamodások te-
kintetbe vétetni nem fognak.

A választás keresztül vitelére határ-
időül folyó hó 15-ike délelőtt 9 óráját tü-
zöm ki Alsókosály községben a körjegyzői
irodán.

Deési járás szbírótól

Deés, 1881. július 8-án.

Hatfaludy József,
szolgabíró.

(1—1)

NIK FERENCZ

RAKTÁRON TART S JUTÁNYOS ÁRON AJANL MINDENNEMÜ

épület anyagot,
FÁT, DESZKÁT,

kitűnő minőségű

téglát, hidraul meszet, portland cementet,

továbbá ajánlja dusan felszerelt

VAS-, FÜSZER-, FESTÉK-, NORINBERGI- és ANYAGARU

RAKTÁRÁT,

Szállitmányi- és bizományi üzletét.

DEESEN.

5—5

Nyomatott „Demeter és Kiss“ gyorsajtóján Deesen.